

Griepepidemie verder afgenomen

Nieuwsbrief Influenza- Surveillance 2014-2015

Een uitgave van: Nationaal Influenza Centrum (NIC): Rotterdam (Erasmus MC), Bilthoven (RIVM); Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL); Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ).

Influenzasituatie in Nederland

De influenza-activiteit in Nederland is in de zestiende week van de griepepidemie van dit seizoen verder gedaald (figuren 1 en 2). In week 12 van 2015 meldden zich per 10.000 inwoners 7,8 patiënten met een influenza-achtig ziektebeeld (IAZ) bij één van de NIVEL-peilstationhuisartsen tegen 8,7 in de voorgaande week.

In overeenstemming met deze daling lag het percentage influenzaviruspositieve monsters afkomstig van de peilstationpatiënten in week 12 op 31% tegen 41% in week 11; van week 5 tot 10 lag dit percentage steeds boven de 50%. Ook stuurden de diagnostische ziekenhuislaboratoria in week 12 lagere aantallen influenzavirussen naar het NIC dan daarvoor.

Of en hoe snel de daling van de epidemie zal voortzetten, is niet te voorspellen en zal onder meer afhangen van de activiteit van influenza B waarin de laatste weken een stijgende tendens waarneembaar was (figuur 3).

Wat betreft de leeftijdsverdeling, was gedurende de laatste weken vooral de afname van de incidentie van IAZ en pneumonie bij kinderen van 0 - 4 jaar opvallend (figuren 5 en 6).

Virusdetecties: peilstationhuisartspatiënten

Influenzavirus type B blijft dominant. In week 12 werden bij 13 patiënten met een IAZ neus- en keelmonsters afgenomen door peilstationhuisartsen participierend in NIVEL Zorgregistraties. In deze 13 monsters werd door het NIC 4 maal (31%) influenzavirus gedetecteerd, alle type B (figuur 3), fylogenetische lijn B/Yamagata/16/1988.

In neus- en keelmonsters afkomstig van 17 patiënten met een luchtweginfectie zonder typische klachten van griep (ARI) werd 3 maal (17%) influenzavirus aangetoond, 1 maal type A(H3N2) en 2 maal type B, Yamagata-lijn.

Virusdetecties: door ziekenhuislaboratoria gediagnostiseerde influenzapatiënten

Het NIC kreeg vanuit diagnostische laboratoria, meestal verbonden aan ziekenhuizen, dit seizoen tot dusver in totaal 2343 influenzavirussen toegestuurd. Van deze virussen waren er 2134 (91%) van het A-type en 209 (9%) van type B, waarvan er tenminste 176 behoorden tot de fylogenetische lijn B/Yamagata/16/1988; van 33 B-virussen is de lijn niet bepaald. Van de 2134 influenza A-virussen waren er 1432 (67%) van het subtype A(H3N2) en 132 (6%) van subtype A(H1N1)pdm09; 570 (27%) influenza A-virussen werden nog niet gesubtypeerd (figuur 4).

Influenzasituatie in Europa

Epidemiologie

In het grootste deel van de Europese Regio van de WHO lijkt de griepepidemie eveneens over haar hoogtepunt heen. In week 11 meldden 28 van de 45 rapporterende landen nog matige en slechts één hoge influenza-activiteit.

Anders dan in de voorgaande weken, waren in week 11 influenzavirus type B-infecties in de meerderheid (55%), bijna allen van de lijn B/Yamagata/16/1988. Wel lijkt het aantal gevallen van influenza B niet verder toe te nemen, terwijl influenza A(H3N2) al op de terugtocht is. Gemiddeld was in week 11 net als in Nederland in week 11 bij peilstationpatiënten 41% van de respiratoire monsters positief voor influenzavirus (*Flu News Europe*).

Virologie

Van de gesubtypeerde influenzavirus type A-infecties behoorde ongeveer twee derde tot subtype A(H3N2) en één derde tot A(H1N1)pdm09. Bijna alle type B-virussen waarvan de fylogenetische lijn is bepaald, behoorden tot de fylogenetische lijn B/Yamagata/16/1988.

Genetische analyse influenza A(H3N2)-virussen

Van de 725 A(H3N2)-virussen die genetisch werden onderzocht, viel het merendeel in genetische groepen, waarvan is aangetoond dat ze antigenetisch afwijken van het huidige A(H3N2) vaccinvirus A/Texas/50/2012: 63% in groep 3C.2a gerepresenteerd door A/Hong Kong/5738/2014 en 9% in groep 3C.3a waarin ook het toekomstige vaccinvirus A/Switzerland/9715293/2013 viel; 27% behoorde tot groep 3C.3 die wel antigenetisch vergelijkbaar is met A/Texas/50/2012. Deze gegevens wijzen op een verminderde effectiviteit van de A(H3N2) component van het huidige vaccin in de lopende epidemie.

Genetische analyse influenza B-virussen

Van de virussen van de Yamagata-lijn geleeft 25% op B/Massachusetts/2/2012, het virus van de genetische groep 2 dat is opgenomen in het huidige vaccin, terwijl 74% geleeft op het antigenetisch afwijkende B/Phuket/3073/2013-virus van de genetische groep 3, die is aanbevolen als B-component van het toekomstige vaccin. Ook de B-component van het huidige vaccin lijkt derhalve een suboptimale effectiviteit te hebben.

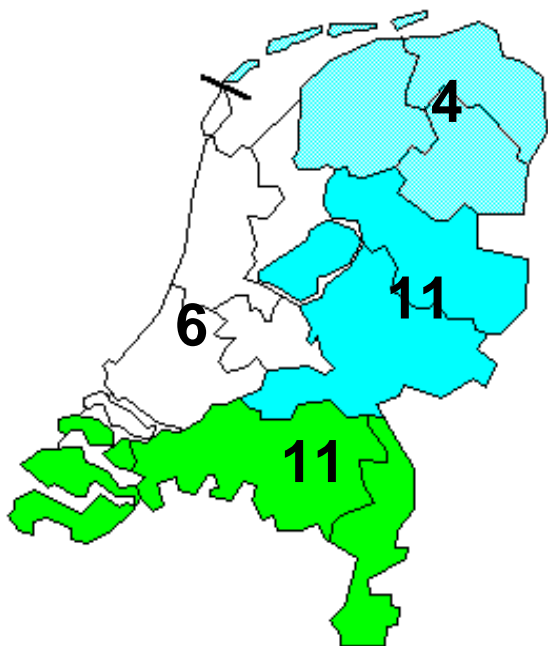

Fig.1. Aantallen door peilstationhuisartsen geregistreerde influenza-achtige ziektebeelden (IAZ) per 10.000 inwoners per regio in week 12 van 2015 (bron: NIVEL, voorlopige gegevens).

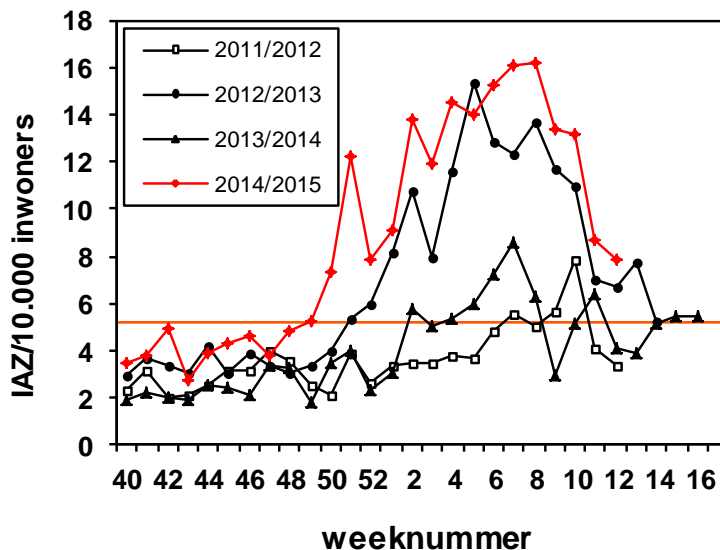

Fig.2. Aantallen door peilstationhuisartsen geregistreerde patiënten met IAZ in 2011-2015 per week en per 10.000 inwoners (bron: NIVEL). De oranje lijn geeft de epidemisch drempel weer.

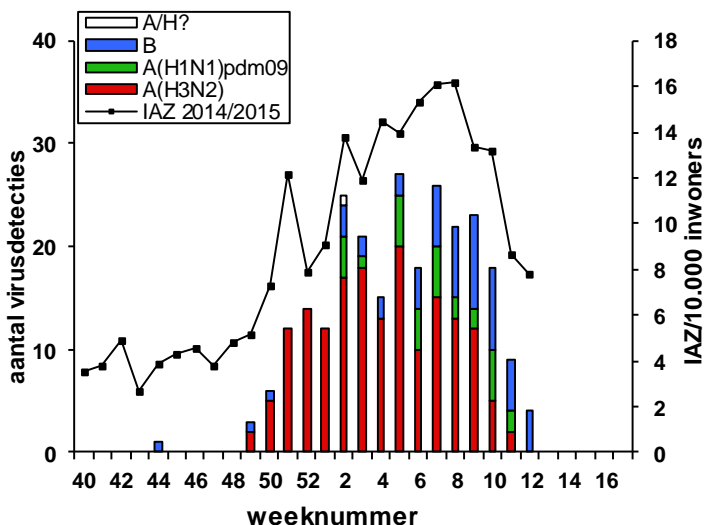

Fig. 3. Aantallen monsters van huisartspatiënten met een IAZ waarin influenzavirus is gedetecteerd, (as links), en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (as rechts) (bron: resp. RIVM en NIVEL).

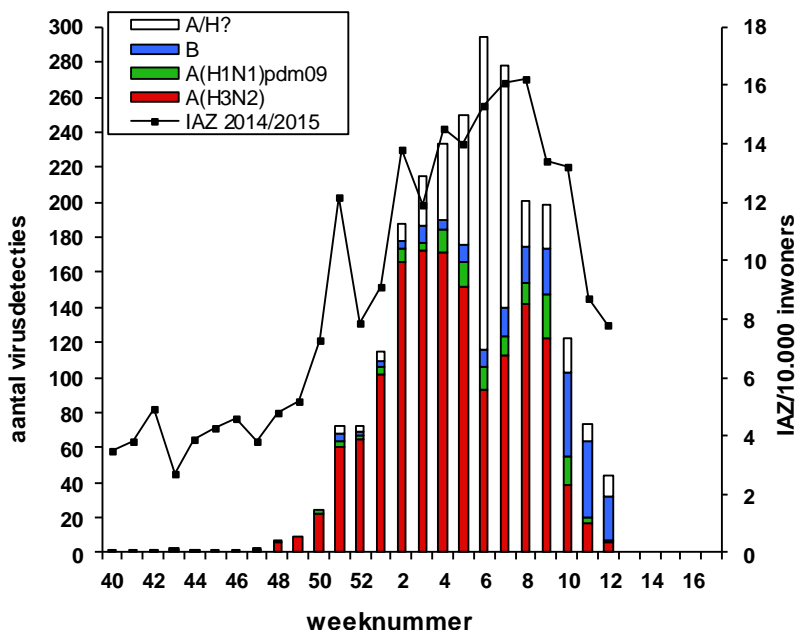

Fig. 4. Aantallen door het Erasmus MC gedetecteerde en naar het Erasmus MC vanuit diagnostische laboratoria opgestuurde virussen (as links) en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (as rechts) (bron: resp. EMC en NIVEL).

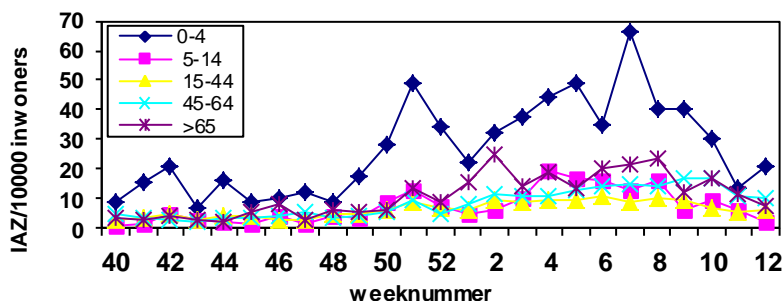

Fig. 5. Leeftijdverdeling van het aantal door peilstation-huisartsen geregistreerde IAZ per week en per 10.000 inwoners (bron: NIVEL).

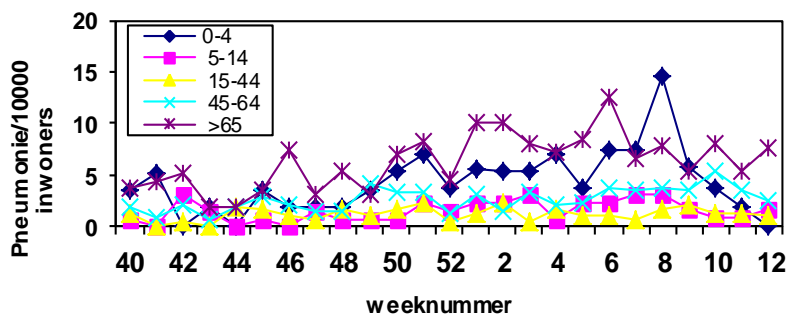

Fig. 6. Leeftijdverdeling van het aantal door peilstation-huisartsen geregistreerde pneumonieën per week en per 10.000 inwoners (bron: NIVEL).

Vaccinsamenstelling voor 2015/2016

De WHO heeft de samenstelling van het vaccin voor het noordelijk halfrond voor 2015/2016 als volgt vastgesteld:

- A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-gelijkend virus;
- A/Switzerland/9715293/2013 (H3N2)-gelijkend virus;
- B/Phuket/3073/2013-gelijkend virus.

De Nieuwsbrief ook op Internet

De Influenza-Nieuwsbrief is ook te vinden op:
<http://www.virosciencelab.com>
<http://www.virology.nl>
<http://www.nivel.nl>
<http://www.rivm.nl/Griep>

Nieuwsbrief
 Influenza-Surveilliance
 2014-2015

Colofon

Deze Nieuwsbrief komt tot stand door samenwerking van de volgende instanties en personen:

IGZ, Den Haag
 Drs. Jan K. van Wijngaarden, arts,
 Hoofdinspecteur Volksgezondheid

NIVEL, Utrecht
 Dr. Gé A. Donker, huisarts en epidemioloog
 Coördinator peilstations, NIVEL Zorgregistraties eerste lijn

NIC: Prof. dr. Marion Koopmans, directeur

Erasmus MC, Rotterdam
 Prof. dr. Guus F. Rimmelzwaan
 Dr. Jan C. de Jong

RIVM, Bilthoven
 Dr. Adam Meijer
 Drs. Marit M. A. de Lange

Redactiesecretariaat:
 Maria Silva / Anouk Gideonse
 Nationaal Influenza Centrum
 Afdeling Viroscience, Erasmus MC, Postbus 2040,
 3000 CA Rotterdam